

Kamu Çalışanlarının Sesi

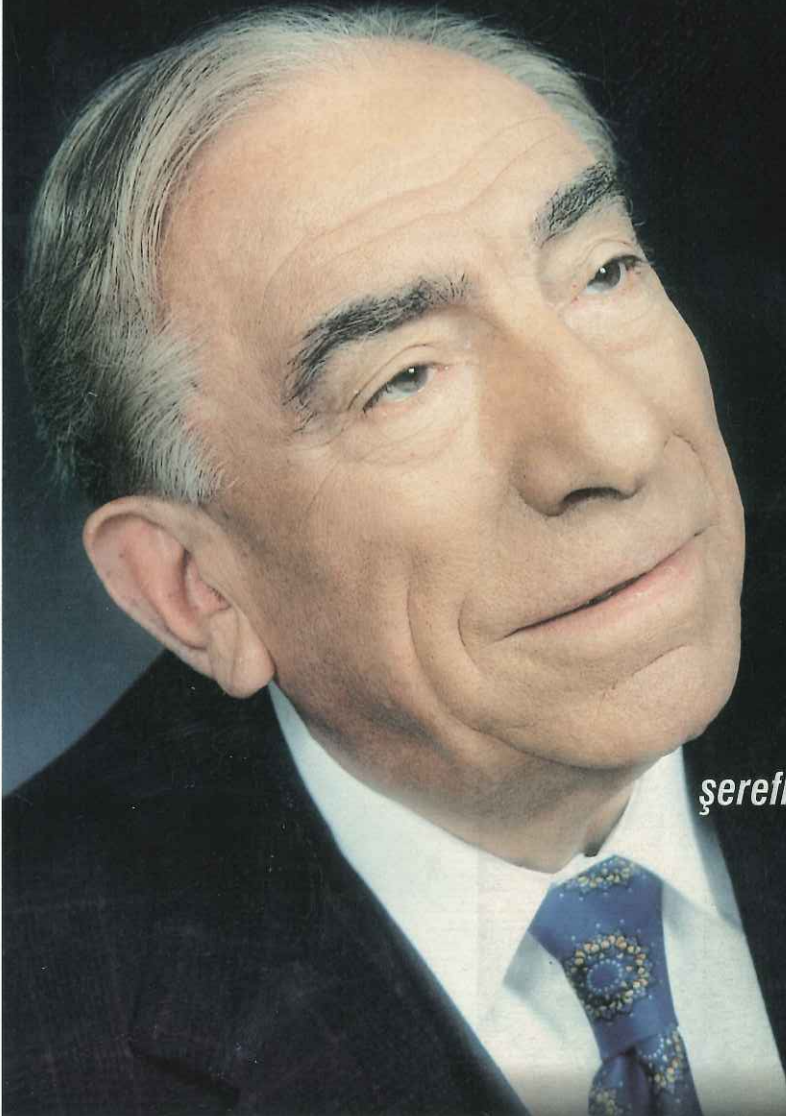

TÜRKAV

TÜRKİYE KAMU ÇALIŞANLARI
KALKINMA ve DAYANIŞMA VAKFI

Sayı: 19 • Mart-Nisan 2006

Türk Dünyasının Bilge Lideri Başbuğ Alparslan TÜRKES'i Vefatının 9. Yılında Hasret ve Minnetle Anıyoruz.

*Ülkücüler,
insanlık alemi içinde
ne uşak olmayı,
ne de başkalarını
uşak olarak kullanmayı
kabul etmeyen
şerefli bir bayrağın taşıyıcısıdır.*

Prof. Dr. Mustafa TURAN

Devler Ülkesinde Bir Devler Muharebesi “ÇANAKKALE”

Üç kıtada medeni hayata müsait geniş bir saha üzerinde hüküman olan, yüzlerce yıl Türk devletlerinin yönetimi altında Türk varlığının kesintisiz hayat bulduğu gerçeği, 20. yüzyıla gelindiğinde yerini, ilmi ve teknolojik açmazları sebebiyle çepeçevre kuşatılmış, jeopolitik üstünlüğünü batılı güçlere kaptırmış, politik güç unsurlarını büyük oranda kaybetmiş, yıkılması mukadder görünen bir devlet ve hayatta kalmaya çalışan bir millet gerçeğine bırakmıştır. 20. yüzyılın başlarında Osmanlı Devleti artık dengi bulunmayan süper bir güç olmadığı gibi hakimiyet sahasını ve varlığını kendi gücü ile koruyabilen büyük devlet kalabilmek özelliğinden de uzaklaşmış, yüksek bir güç merkezi olmaktan çıkmıştır. Terk etmeğe zorlandığı topraklar artık Hıristiyan tebaanın yoğunlukta bulunduğu topraklar değil kadim Türk yurtlarıdır.

93 Harbi, Trablusgarp ve Balkan Harplerinden sonra Avrupa'daki dengeyi temin eden bütün devletler, çareyi silha sarılmakta buldukları bir zamanda Almanya yanında Birinci Dünya Harbi'ne katılmak zorunda kalan Osmanlı Devleti, bilhassa coğraf mevkinin bu savaşta taşıdığı önem dolayısıyla ve asırlardan beri kendisi hakkında beslenen ihtiraslar sebebiyle geleceği en fazla kararın ve tehdit altında kalan bir ülke oluyordu.

Birinci Dünya Harbi başladıktan sonraki en önemli savaş Çanakkale'de cereyan etti. Taraf devletler plânlarını yapmışlar, stratejilerini belirlemişlerdi.

Çanakkale savaşlarında alınacak sonuçların uğranılacak kayıpları göze alıracak kadar önemli olduğunu düşünen İngiliz Bahriye Nazırı Winston Churchill'e göre, boğazlara girişilecek bir hareketle, İstanbul Müttefiklerin kontrolü altına girecek, Asya Türkiye'sindeki kuvvetlerin Avrupa cephesinde faaliyet gösteren kuvvetlerle bağlantısı kesilecek ve böylece Kafkas cephesinde bulunan Rus kuvvetlerinin yükü hafifletilerek Osmanlı Devleti barış yapmaya mecbur edilecekti. Bu stratejiye karşılık Almanya ile ittifak yapmış olan Osmanlı Devleti de boğazlara

yönelecek bir saldırıya karşı eldeki imkânlar ölçüsünde tedbirler almaya çalışmış, tahkimatı güçlendirmişti.

İtilaf Devletleri, Boğazlardan rahatlıkla geçebileceklerinden o kadar emindiler ki, İngiliz birliklerinin muzafferne İstanbul'a girmelerini bekleyenler, Beyoğlu'nda hazırlıklarını yapmışlar; yolları görececek pencereler kiralanmış, İngiliz sefret binası da tanzim edilip yataklar bile hazırlanmıştı.

Akif'in;

Şu Boğaz harbi nedir? Var mı ki dünyada eşi?

En kesif orduların yükleniyor dördü beşi. dediği Çanakkale savaşları 3 Kasım 1915'te Seddülbahir ve Kumkale istihkâmlarının bombalanması ile başlamıştır.

Eski Dünyâ, yeni Dünyâ, bütün akvâm-ı beşer,

Kaynıyor kum gibi, mahşer mi, hakikat mahşer.

Yedi iklimi cihânın duruyor karşına da,

Ostralya'yla beraber bakıyorsun: Kanada!

Çehreler başka, lisanlar, deriler rengârenk:

Sâde bir hâdisе var ortada: Vahşetler denk.

Kimi Hindû, kimi yamyam, kimi bilmem ne belâ...

Hani, tâuna da züldür bu rezil istilâ!

Akif'in ifade ettiği kuvvetler içinde İngiliz ve Fransız birlikleriyle birlikte Rum ve Yahudi gönüllüler, Anzaklar (Avustralya ve Yeni Zelandalı askerler) Sihler, Gurkanlar, Sudanlı zenciler, Senegalli, Faslı askerler de bulunuyorlardı. Çeşitli dil, din ve ırklardan oluşan bu insanlar, kendilerinin olmayan bir savaşta bir araya gelmişlerdi. Anlaşılan odur ki, emperyalist devletler Mehmetcik'e karşı dünya savaşına yakışır bir biçimde (!) bütün akvâm-ı beşeri Gelibolu'da toplamışlardı.

19 Şubat 1915 tarihinde Düvel-i muazzamanın yoğun saldırısı başlamış ve 18 Mart 1915 tarihine kadar sürmüştür. Boğazları zorlayan Müttefik Filo'nun komutanı Amiral Carden Çanakkale'yi 14 gün içinde geçebileceklerini düşünüyordu. Ancak 6 gemisi batırılan ve

büyük zayıf veren Müttefikler "Çanakkale Geçilmez" hükmü ile geri çekilmek zorunda kalmışlardır. 18 Mart'ta kazanılan bu zafer "Çanakkale Deniz Zaferi"dir. İngiliz yazar Ellis Asmit Bartelt: "18 Mart'ta mağlup olduk. Bu konuda tevile hacet yoktur." demek suretiyle son durumu ortaya koyuyordu.

Çanakkale'deki mücadele burada bitmeyecek İtilâf Devletleri karaya asker çıkarmak suretiyle hedeflerine ulaşmaya çalışacaklardır. İşte Çanakkale muhrebelerinin ikinci safhası, düşmanın karadan İstanbul'a ulaşmak istemesiyle başlar. 25 Nisan'da başlayan Çanakkale kara muhrebeleri destanlarla doludur. Seddülbahir, Zığındere, Kocaçimen, Conkbayır, Kanlısirt, Kireçtepe, Aslantepe, Anafartalar'da Çanakkale Destanı yazılır. Burada başarılı olamayacağını anlayan düşman 20 Aralık 1915'ten itibaren gizlice çekilmeye başlamış, 10 Ocak 1916'da tamamen Çanakkale'den çekip gitmişlerdir.

Nasıl bir savaştı bu ?

Yerin altında cehennem gibi binlerce lağam,
Atılan her lağamın yaktığı: Yüzlerce adam.
Ölüm indirmede gökler, ölü püskürmede yer;
O ne müdhiş tipidir: Savrulur enkaz-ı beşer..
Kafa, göz, gövde, bacak, kol, çene, parmak, el, ayak,
Boşanır sırtlara vâdilere, sağnak sağnak.

Çanakkale'de 200.000-250.00 Türk şehit, yaralı ve kayıp vardır. Bu rakamlardan da anlaşılacağı gibi insanlık tarihinde hiç bir zafer bu kadar pahalıya mal olmamıştır.

Liman Von Sanders, Çanakkale'de Türk askerinin tükenmez azmini, vatan sevgisinin derecesini, cesret ve fedrklıklarının şu şekilde anlatmaktadır:

"Çanakkale'yi bir asker olarak anlatmak imknsızdır. Çelikten, manev kudretten, vatan aşkından bir insan yapısı ne demektir? Bu soruların cevabı işte şu gösterişsiz, mütevekkil ve sessiz Anadolu çocuğunun kendisiydi. Tarih kitaplarında Türkler için okunanlar, hatta onlarla doğuşenlerin anlattıkları hikyeler, hkikati ifdeden cizdirler. Saadet Türklerle beraber aynı safta doğuşmekteydi. Bu şerefi ömrümün sonuna kadar taşıyacağım.

Çoğu yarı çıplak, yarı açtılar. Haftada bir öğün kemikli bir paça et verilebiliyordu. Nebat yağında haşlanmış buğday kırığı yiyorlar, sıhhi vasıflardan mahrum su içiyorlar, taş üzerinde yatıyorlar, güneşe, fırtınalara, soğuğa, yağmura karşı korunmamış siperlerde, çamur ve toz içinde günler geçiriyorlar. Fakat dünyanın bütün vsita ve imknlarına sahip düşmanlarını buldukları zaman arslanlar gibi doğuşüyorlardı. Bu ne gösterişsiz, nümyişsiz bir yurt sevgisiydi. Arkalarında fakir bir vatan toprağı duran bu insanlar savaş boyunca birer kahramandılar. Ölümüne gülerek giden bir başka millet yoktur. Bu hasletleri sebebiyledir ki, hürriyetlerini en ağır bedelle ödüyorlar, esret bilmiyorlardı.

İstid ordusunun gerisinde bütün dünya kaynakları açık bulunduğu halde Türkler harp malzemesi bulabilmek için İngilizlerden ganimet almayı bekliyorlardı. Kum torbaları çok azdı. Kıtalara bu amaçla çuval gönderildiği zaman

askerler bunu elbiselerini yamamak için kullanıyorlardı." Müttefikimiz olmasına rağmen Çanakkale muhrebelerine hiç bir Alman birliğinin katılmamış olması da düşünülürse bu mücdelenin zorluğu ve büyüklüğü daha iyi anlaşılır.

Mustafa Kemal de bu muhrebeye Türk askerinin hlet-rhiyesini de şöyle ifade eder: "Biz kişilerin kahramanlık sahneleriyle ilgilenmiyoruz. Yalnız size Bombasırtı hdisesini anlatmadan geçemeyeceğim. Karşılıklı siperler arasında mesafemiz 8 metre, yani ölüm muhakkak...Birinci siperdekiler, hiç biri kurtulamamacasına kmilen düşüyor. İkinciler onların yerine geçiyor. Fakat ne kadar gıpta şayan bir soğukkanlılık ve tevekkül biliyor musunuz? Öleni görüyor, üç dakikaya kadar öleceğini biliyor, hiç ufak bir korku ve endişe bile göstermiyor, sarsılmak yok. Okumak bilenler ellerinde Kur'an-ı Kerim, Cennet'e girmeye hazırlanıyorlar. Bilmeyenler kelime-i şahadet getirerek yürüyorlar. Bu Türk askerindeki ruh kudretini gösteren hayrete değer ve tebrike yararır bir misaldir. Emin olmalısınız ki, Çanakkale Muhrebesi'ni kazanan bu yüksek ruhtur."

Anlaşılacağı gibi 18 Mart Çanakkale Zaferi'ni kara muhrebelerinde kazanılan zaferler takip etmiştir. Düşmanın Çanakkale'den çekip gitmesinden sonra Birinci Dünya Harbi üç yıla yakın bir zaman daha devam etmiştir. Başta Almanya olmak üzere müttefiklerinin savaştan çekilmeleriyle Osmanlı Devleti de 30 Ekim 1918'de Mondros Mütreenmesi'ni imzalayarak yenik bir devlet olarak savaştan çıkmıştır.

6 Kasım 1918 günü bir İngiliz heyeti boğazlarda işgal işlemlerine başlamış, 18 Mart 1915'te Çanakkale'yi geçemeyen Müttefikler, 15 Kasım 1918'de yani, üç buçuk yıl sonra 167 gemi ile büyük kahramanlar gibi, ellerini kollarını sallaya sallaya boğazları geçmişler, 500.000 kişi ile beceremedikleri işgali 3.500 kişi ile gerçekleştirmişlerdir.

İstanbul'da, savaş başlamadan önceki hal tekerrür ediyordu. Bu işgal sırasında İstanbul bir Türk şehirden çok bir Yunan şehri manzarası gösteriyordu. Bir çok evin cephesinde Yunan bayrakları sallanıyordu. Bando eşliğinde sokaklardan geçen İtilaf Devletleri birliklerinin önünde levantenler yürüyor; subay ve askerlere çiçekler atıyor; bağırıyor; kucaklaşıyor ve şapkalarını havaya atıyorlardı. Bunlar bütün harp boyunca hiç bir kötülüğe uğramadan İstanbul'da oturmuş ve hiç ses çıkarmamış kimselerdi. (!)

Çanakkale'deki ve diğer cephelerdeki zaferlere rağmen Osmanlı kaybetmiştir. Üzerinde durulması ve muhasebesi yapılması gereken asıl mesele budur. Maddi ve beşeri kaynaklarını neredeyse tüketmiş olan Osmanlı Devleti artık tasfiye edilecektir. Bu itibarla Çanakkale'deki mücadele hem bir sonuç, hem de bir başlangıçtır.

Çanakkale'de Onbeşliler savaştı. Onbeşliler 1315 doğumlular olup, Çanakkale savaşları sırasında 15-16 yaşlarındaki dekanlılardır. Tarihte hiç bir milletin 16 yaşındaki gençleri cephede olmamıştır. Bu delikanlılar İstiklal Harbi'nde de destanlar yazacak kahramanlardır.

70.000'e yakın Rüştüye mezununun şehit olduğu da hatırlanırsa Çanakkale, mukaddes bir gençlik savunmasıdır.

Çanakkale'de savaşan Asım'ın nesliydi. Canları pahasına namusunu çiğnetmedi bu nesil. Devler ülkesinin kahramanlarıydı bu insanlar; en büyük övgüye mazhar olmuşlardı:

"Bu, taşındır" diyerek Kâ'be'yi diksem başına;
Ruhumun vahyini duysam da geçirsem taşına;
Sonra gök kubbeyi alsam da ridâ namıyla,
Kanayan lâhdine çeksem bütün ecrâmıyla;
Mor bulutlarla açık türbene çatsam da tavan,
Yedi kandilli Süreyyâ'yı uzatsam oradan;
Sen bu âvizenin altında, bürünmüş kanına,
Uzanırken, gece mehtâbı getirsem yanına,
Türbedârın gibi tâ fecre kadar bekletsem;
Gündüzün fecr ile âvizeni lebriz etsem;
Tüllenen mağribi, akşamları sarsam yarana...
Yine bir şey yapabildim diyemem hâtırana.
Ey şehid oğlu şehid, isteme benden makber,
Sana âgûşunu açmış duruyor Peygamber.

Çanakkale'de, Sakarya'da, Dumlupınar'da destan yazan, bu mübarek vatani, gururu, haysiyeti ve istiklâli bizlere bırakan kahramanlar ruhlarınız şad olsun.

Tarihler...

18 Mart 1915'i gösteriyordu.

Vakit sabahtı,

Gelibolu yorgundu,

Gelibolu yaralıydı,

Gelibolu sıkıntılıydı,

Şehitlere mezardı Çanakkale,

Çanakkale ölüm gibi suskundu,

Boğazı dolduran su değil,

Kandı...